

ทักษะการบริหารกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
Administrative Skills and the Desirable Characteristics of Schools
Administrators in Private Schools Under the Office of Pathumthani Primary
Educational Service Area 2

อนุสรณ์ นามประดิษฐ์¹, พรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน 2) ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการและครูในสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 29 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 1,378 คน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการและครูผู้สอนในสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 310 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประเมินค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล/ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับทักษะการบริหารทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านความคิดรวบยอด รองลงมาคือ ด้านเทคนิควิธีการ และทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำสุดคือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ 2) ระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านวิชาการ รองลงมาคือ ด้านคุณธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติในระดับต่ำสุด คือ ด้านสังคมและชุมชน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัด

¹นักศึกษา ปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, e-mail: paul_ans83@yahoo.com

²อาจารย์ประจำสาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, e-mail: aj-TIP@hotmail.com

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ทักษะทางการบริหาร คุณลักษณะที่พึงประสงค์

Abstract

The purposes of this research were to investigate 1) the level of the administrative skills 2) the level of the desirable characteristics of schools administrators and 3) the relationship between administrative skills and the desirable characteristics of schools administrators in private schools under the office of Pathumthani Primary Educational Service Area 2. The samples group in this research was consisted of 310 administrators and teachers in private schools under the office of Pathumthani Primary Educational Service Area 2. The data- collecting instruments were five-level rating scale. The data-analyzing were percentage, mean, standard deviation and Pearson's correlation coefficient. The research revealed that 1) the level of the administrative skills and 2) the level of the desirable characteristics of schools administrators in private schools were at the high level as a whole and aspect 3) the relationship between administrative skills and the desirable characteristics of schools administrators in private schools under the office of Pathumthani Primary Educational Service Area 2 were relate as the high level at significance .01

Keywords : administrative skills, desirable characteristics.

บทนำ

การบริหารจัดการการศึกษา โดยเฉพาะระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษาและท้องถิ่นโดยตรง เพื่อสนองตอบความต้องการของสถานศึกษาและท้องถิ่น ให้ทุกฝ่ายในสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และให้จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการทำงานเป็นทีม ผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมทุกกระบวนการและทุกกิจกรรมอันจะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล (กรมวิชาการ, 2542, 1-2) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำหรือเป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุประสิทธิผลสูงสุด (กรมวิชาการ, 2544, 6) การบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีข้อมูล มีทักษะในการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ รู้จักใช้ข้อมูล

สารสนเทศในการบริหารและตัดสินใจ รู้จักวางแผนและดำเนินการตามแผน ต้องศึกษากฎหมาย กฎและระเบียบที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน บริหารและตัดสินใจโดยองค์คณะบุคคล จัดระบบบัญชีให้ถูกต้อง บริหารงานโปร่งใส สุจริต ตรวจสอบได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, 32) จะเห็นว่า บทบาทภาระหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษามีมากมาย ดังนั้น ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันต้องให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง ผู้บริหารสถานศึกษาจะบริหารงานให้มีคุณภาพ สิ่งสำคัญที่สุดคือตัวผู้บริหารต้องมีคุณภาพ ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเอง มีความเป็นผู้นำ ต้องนำความเปลี่ยนแปลงมีความสามารถในการใช้ทักษะการบริหารได้เป็นอย่างดี (ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ, 2545, 13) ซึ่งทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษานี้ ผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละคนจะมีและใช้ไม่เท่ากัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละคนที่จะแสวงหาได้มาซึ่งความรู้ ความสามารถและทักษะเพื่อทำให้สามารถบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้บริหารสถานศึกษานับเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะจัดการศึกษาได้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ เข้าใจในหลักการบริหารหรือการจัดการ มีทักษะในการบริหารหรือจัดการ ตลอดจนมีประสบการณ์และทักษะเฉพาะ ดังที่ แคทซ์ (Katz, 1974, 91-94) ได้กล่าวไว้ว่า ทักษะที่ผู้บริหารจำเป็นต้องมีเพื่อให้การดำเนินการบริหารได้ผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพนั้น มีอยู่อย่างน้อย 3 ประการ คือ ทักษะด้านเทคนิค วิธีการ (Technical Skill) ทักษะด้านมนุษยนิยม (Human Skill) และทักษะด้านความคิดรวบยอด (Conceptual Skill) ทักษะทั้ง 3 ประการนี้เป็นทักษะที่ผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง เมื่อผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะทั้ง 3 ด้านนี้ จะทำให้การบริหารจัดการสถานศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุดอันส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ซึ่งครูผู้สอนจะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้มีคุณภาพเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะการบริหารในอันที่จะผสมผสานเพื่อบริหารการศึกษาและในการจัดการศึกษาหรือการบริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษานั้นเป็นผู้มีอิทธิพลส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนเป็นอย่างยิ่ง นั่นหมายถึงครูผู้สอนจะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้มีคุณภาพเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541, 171) ด้วยเหตุนี้ จะเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาต้องนำทักษะต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและมุ่งประสิทธิผล

ทั้งนี้ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะบริหารสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์นั้น นอกจากจะต้องใช้ทักษะการบริหารแล้ว การจะทำงานให้บรรลุผลสำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายและประสิทธิผลสูงสุดนั้น มิใช่อยู่ที่ผู้บริหารที่มีทักษะ ความสามารถแต่

เพียงอย่างเดียว ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้วย เช่น มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้ด้านวิชาการ มีการจัดระบบการทำงานเป็นอย่างดี มีภาวะผู้นำที่ดีและเหมาะสม เป็นต้น เพราะคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีนั้น จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จได้ อีกทั้ง ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงพัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีศักยภาพ มีคุณภาพ โดยต้องเป็นบุคคลที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ทางด้านวิชาการ ใฝ่เรียนรู้อยู่เสมอ มีความสามารถ มีความเข้าใจ มีทักษะการบริหารงานเป็นอย่างดี จัดระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพให้เกิดขึ้นในองค์กร สังคมและชุมชน รู้จักระดมทรัพยากรการบริหารทั้งหมด มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการบริหารงานอย่างสูงสุดอันจะเป็นแบบอย่าง เอื้อให้บุคลากรในสถานศึกษา มีการพัฒนาตนเองตามไปด้วยในที่สุดดังนั้นคุณภาพทางการศึกษาของสถานศึกษาจึงเป็นเครื่องมือพิสูจน์การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารและเป็นเครื่องมือชี้วัดความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของการบริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้นำที่สำคัญอย่างยิ่งต่อหน่วยงาน ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน

สภาพปัจจุบันและปัญหาอุปสรรคในการจัดการศึกษาเอกชน สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2549-2552) ได้กล่าวถึงรัฐได้ส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการให้สถานศึกษาเอกชนมีมาตรฐานและสามารถพึ่งตนเองได้ ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมให้เอกชนมีบทบาทในการจัดการศึกษาเพิ่มมากขึ้น เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเอกชนในรอบ 10 ปี (2540-2550) มีจำนวนนักเรียนโรงเรียนเอกชนบางปีเพิ่มขึ้น บางปีลดลง แต่โดยภาพรวม มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เฉลี่ยร้อยละ 3.5 ต่อปี ทั้งนี้เนื่องมาจากนโยบายในการรับนักเรียนของรัฐมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้โรงเรียนเอกชนไม่สามารถวางแผนบริหารจัดการล่วงหน้าได้ ในปัจจุบันสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้ยกร่างพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชนฉบับใหม่ นอกจากนี้นี้ยังมีกฎระเบียบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอีกจำนวนมากที่ไม่เอื้อต่อการบริหารจัดการศึกษาเอกชน ในปัจจุบันมีปัญหาในบางเขตพื้นที่การศึกษาที่ยังไม่เคยทำงานเกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ทำให้การดำเนินงานไม่คล่องตัว และโรงเรียนเอกชนไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างทั่วถึง ส่งผลให้การบริหารจัดการศึกษาของเอกชน ขาดความชัดเจนจนเกิดความล่าช้าและเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน

ในการจัดการศึกษาเอกชนนั้น เอกชนจะเป็นผู้ลงทุนและดำเนินการเอง ภายใต้ศักยภาพของแต่ละแห่ง จึงมีรูปแบบการจัดการศึกษาที่หลากหลาย ตามความต้องการของผู้เรียน ซึ่งมีความแตกต่างกันมาก ทั้งในด้านคุณภาพ ขาดการสนับสนุนจากรัฐทั้งด้านงบประมาณในการลงทุนสื่อการเรียนการสอน การประชาสัมพันธ์ การบริหาร และการจัดการศึกษาของเอกชนยังไม่เป็นอิสระอย่างแท้จริง จึงทำให้การบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนมีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะ

คุณภาพของผู้เรียน และวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูอันเนื่องมาจากปัจจัยดังกล่าวข้างต้น (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2550) การบริหารจัดการศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารที่มีทั้งทักษะและคุณลักษณะที่ดี จึงจะทำให้การดำเนินการในธุรกิจและกิจการต่าง ๆ บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม ในโลกไร้พรมแดนมีความก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งเกี่ยวข้องและมีผลกระทบไปทั่วโลก แม้แต่ในด้านการศึกษาก็ไม่มีการยกเว้น จึงมีความจำเป็นจะต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีทักษะและคุณลักษณะที่ดี จึงจะทำให้การบริหารและการจัดการศึกษาประสบความสำเร็จและเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ (ธีระ รุณเจริญ, 2550, 38-41)

สำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งอยู่ในโรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีเขตบริการการศึกษา 3 อำเภอ คือ อำเภอลำลูกกา อำเภอธัญบุรี อำเภอหนองเสือ มีภารกิจสำคัญคือ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ให้ประชากรวัยเรียนได้รับการศึกษาจนจบการศึกษาภาคบังคับทุกคน รวมทั้งพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบให้ได้รับการพัฒนาเป็นที่น่าพอใจสามารถแข่งขันในระดับสากลได้ แต่ในปัจจุบันสถานศึกษาเอกชนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบสภาพปัญหาเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษายังขาดทักษะ ความชำนาญรวมถึงคุณลักษณะที่เหมาะสมในการบริหารจัดการการศึกษา จนทำให้เกิดความขัดแย้งของบุคลากรภายในสถานศึกษา มีการร้องเรียนเกี่ยวกับการกระทำผิด ทำให้การจัดการศึกษาเกิดการชะงักไม่ต่อเนื่อง ภาพลักษณ์ของสถานศึกษาเสียหาย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2, 2554) จึงเป็นสาเหตุให้ผู้วิจัยเกิดข้อสงสัยว่า ปัญหาดังกล่าวเกิดจากผู้บริหารขาดทักษะในการบริหารจัดการ หรือขาดคุณลักษณะที่ดีของผู้บริหารในเรื่องใด จึงทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ขึ้น

จากสภาพความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาทักษะทางการบริหารกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เนื่องจากเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีสถานศึกษาเอกชนจำนวนมากมีความพร้อมทางด้านต่าง ๆ ครบครันอยู่แล้ว อีกทั้งยังมีการบริหารงานอย่างเป็นระบบจากบุคลากรที่ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นประการสำคัญที่จะทำให้สถานศึกษาเอกชนมีศักยภาพและคุณภาพได้ จะต้องอาศัยผู้บริหารที่มีความสามารถและคุณลักษณะหลายด้านประกอบกันเพราะนอกจากจะสร้างภาพลักษณ์ให้มีชื่อเสียงแล้วผู้บริหารจะต้องได้รับการยอมรับจากสังคมภายนอกโดยเฉพาะมูลนิธิและสมาคมผู้ปกครองอย่างต่อเนื่องและพร้อมที่จะนำพาสถานศึกษาสู่ความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางการบริหารกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

1. ทักษะทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อยู่ในระดับมาก
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อยู่ในระดับมาก
3. ทักษะทางการบริหารกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีความสัมพันธ์กัน

ขอบเขตของการวิจัย

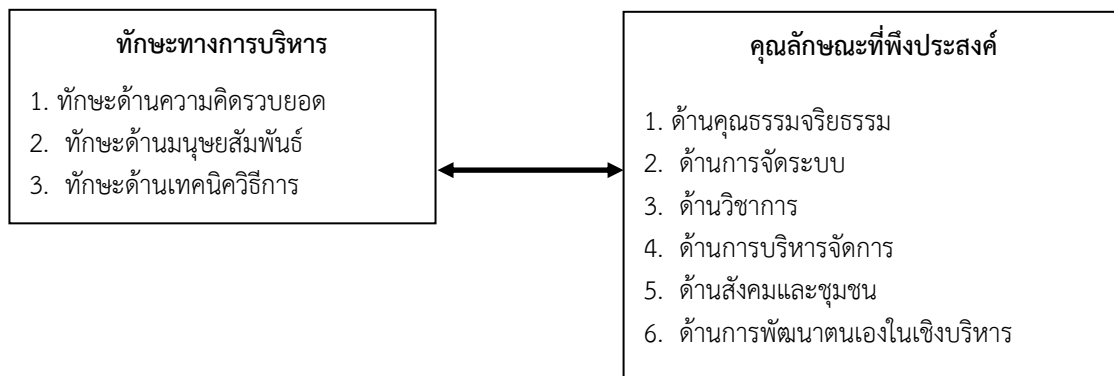
ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. ทักษะทางการบริหาร ตามแนวคิดของแคทซ์ (Katz, 1974, 91-94) 3 ด้าน ได้แก่
 - 1.1 ทักษะด้านความคิดรวบยอด (Conceptual Skill)
 - 1.2 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Skill)
 - 1.3 ทักษะด้านเทคนิควิธีการ (Technical Skill)
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเกณฑ์ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา (2548, 44-45) 6 ด้านดังนี้
 - 2.1 ด้านคุณธรรมจริยธรรม
 - 2.2 ด้านการจัดระบบ
 - 2.3 ด้านวิชาการ
 - 2.4 ด้านการบริหารจัดการ
 - 2.5 ด้านสังคมและชุมชน
 - 2.6 ด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการและครูในสถานศึกษา เอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 29 โรงเรียน ปีการศึกษา 2555 รวมทั้งสิ้น 1,378 คน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 : กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ใช้สถานศึกษาทั้ง 29 สถานศึกษา จำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 1,378 คน
2. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากตารางสำเร็จของเคร์จีซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, 608-609) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 310 คน และสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ของประชากรเป้าหมายจากทั้ง 29 สถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวนทั้งหมด 50 ข้อ แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะทางการบริหาร 3 ด้าน คือ ทักษะด้านความคิดรวบยอด (Conceptual Skill) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Skill) ทักษะด้านเทคนิควิธีการ (Technical Skill) ลักษณะเป็นแบบมาตราวัดประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 6 ด้าน ลักษณะเป็นแบบมาตรวัดประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ

นำเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอนจำนวน 30 คน ในโรงเรียน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนสารสาสน์วิเทศนิมิตใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษาและนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาโดยวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1984) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของตอนที่ 2 เกี่ยวกับทักษะทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนเท่ากับ 0.97 ตอนที่ 3 เกี่ยวกับคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.98 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.975

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ประสานงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อทำหนังสือเกี่ยวกับการขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล

2. นำแบบสอบถามพร้อมทั้งหนังสือขอความอนุเคราะห์ ไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้บริหาร ครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในเดือนพฤษภาคม 2556 และรับแบบสอบถามคืนภายใน 15 วัน

3. เก็บรวบรวมและติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับคืน และแจกแบบสอบถามอีกครั้ง เดือนมิถุนายน 2556 ในรายที่แบบสอบถามสูญหายหรือไม่สมบูรณ์ โดยขยายเวลาอีก 15 วัน

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ (Percentage = %)

2. ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$

3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation = S.D)

4. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 310 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.03 การศึกษาระดับปริญญาตรีคิดเป็น

ร้อยละ 77.10 ตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษาเป็นครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 78.06 และมีประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.13

2. ค่าเฉลี่ยทักษะทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ทักษะทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.92$, $S.D.=0.79$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านความคิดรวบยอด (X_1) ($\bar{X}=3.95$, $S.D.=0.72$) รองลงมาคือ ด้านเทคนิควิธีการ (X_3) ($\bar{X}=3.93$, $S.D.=0.84$) และทักษะทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำสุดคือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ (X_2) ($\bar{X}=3.88$, $S.D.=0.82$) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับทักษะทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวม

ทักษะทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา (X_{tot})	$\bar{X}$	$S.D.$	การแปลผล
1. ด้านความคิดรวบยอด (X_1)	3.95	0.72	มาก
2. ด้านมนุษยสัมพันธ์ (X_2)	3.88	0.82	มาก
3. ด้านเทคนิควิธีการ (X_3)	3.93	0.84	มาก
รวม (X_{tot})	3.92	0.79	มาก

3. ค่าเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.95$, $S.D.=0.92$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือด้านวิชาการ (Y_3) ($\bar{X}=4.05$, $S.D.=1.13$) รองลงมาคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม (Y_1) ($\bar{X}=4.00$, $S.D.=0.93$) และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติในระดับต่ำสุด คือ ด้านสังคมและชุมชน (Y_5) ($\bar{X}=3.89$, $S.D.=0.84$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา (Y_{tot})	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม(Y_1)	4.00	0.93	มาก
2. ด้านการจัดระบบ(Y_2)	3.92	0.91	มาก
3. ด้านวิชาการ (Y_3)	4.05	1.13	มาก
4. ด้านการบริหารจัดการ (Y_4)	3.94	0.80	มาก
5. ด้านสังคมและชุมชน (Y_5)	3.89	0.84	มาก
6. ด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร (Y_6)	3.91	0.91	มาก
รวม (Y_{tot})	3.95	0.92	มาก

4. ผลการศึกษาทักษะทางการบริหารกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r=0.91$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด ($r=0.88$) คือทักษะทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านมนุษยสัมพันธ์ (X_2) กับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา (Y_{tot}) และทักษะทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา (X_{tot}) กับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านสังคมและชุมชน (Y_5) รองลงมา ($r=0.86$) คือ ทักษะทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านเทคนิควิธีการ (X_3) กับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา (Y_{tot}) และทักษะทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา (X_{tot}) กับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการ (Y_4) และคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำที่สุด คือทักษะทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความคิดรวบยอด (X_1) กับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านวิชาการ ($r=0.61$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านคุณธรรมจริยธรรม(Y_1)

ทักษะการบริหาร ของผู้บริหารสถานศึกษา(X_{tot})	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม (Y_1)	
	Pearson Correlation	ระดับความสัมพันธ์
ทักษะด้านความคิดรวบยอด (X_1)	0.68**	ปานกลาง
ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (X_2)	0.75**	สูง
ทักษะด้านเทคนิควิธีการ (X_3)	0.70**	ปานกลาง
ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา (X_{tot})	0.76**	สูง

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ตามวัตถุประสงค์ และสมมติฐานของการวิจัย ซึ่งผลของการวิจัยนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีความมุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ มีทักษะการบริหารและความรู้ทางการบริหารด้วย (บุญช่วย ศิริเกษ, 2540, 3) สอดคล้องกับไพบุลย์ สุขเจริญ (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่าทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และผลการวิจัยของอรนุช นิยุทรานนท์ (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทราเขต 1 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทราเขต 1 มีทักษะการบริหารโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน รวมทั้งงานวิจัยของศักดิ์ศรี สนจิตร (2549, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี ในภาพรวมทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยสุดคือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีคุณสมบัติอันเป็นบุคลิกภาพที่ดีตัวมา

แต่กำเนิดซึ่งไม่เหมือนกัน ได้แก่ ลักษณะนิสัย ภาพพจน์ของตนเอง (พรศักดิ์ จันทร์อ่อน, 2542, 26) ซึ่งสอดคล้องกับดั่งที่บุญฤทธิ์ รุจิวงษ์สิริกุล (2551, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมโชค ยินดีสุข (2545, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานประถมศึกษาอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษา คิดวิเคราะห์ถึงปัญหาต่าง ๆ อย่างรอบคอบ และนำปัญหานั้นไปใช้แก้ไข เพื่อให้เกิดการปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

2. ผลจากการวิจัยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากดังที่สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2548, 44-45) ได้จัดทำหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษา โดยกล่าวถึงคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 6 ประการ คือ 1) การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรมจริยธรรม สำหรับผู้บริหารมีอาชีพมีการบริหารบุคคลตามแนวคิดของศาสนาและมีการบริหารจัดการภูมิปัญญาไทยเพื่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม 2) การเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ ในด้านการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ ด้านการจัดและใช้ระบบสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านการจัดระบบเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งระบบ 3) การเป็นผู้นำด้านวิชาการ ในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อความเป็นเลิศ การพัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนรู้การพัฒนาคูตามแนวปฏิบัติการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ และการประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 4) การเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ ในด้านการวางแผนกลยุทธ์ การบริหารแบบมีส่วนร่วม การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง การบริหารความขัดแย้ง การบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและควรมีเทคนิคการบริหารจัดการแนวใหม่ 5) การเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน ในเรื่องการบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อชุมชนและสังคมและการบริหารในบริบทที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคม และ 6) การเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิวัฒน์ ภูไชยแสง (2542, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนโดยรวมและรายด้าน ตามขนาดโรงเรียน มีทัศนะต่อคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ ดังนี้ คือ คุณลักษณะด้านวิชาการ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานและด้านบุคลิกภาพตามลำดับอีกทั้งผลการวิจัย

ของพัทธพงศ์ จิระนคร (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร ตามทัศนะของครูโรงเรียนเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ครูโรงเรียนเอกชนขนาดกลาง เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีทัศนะเกี่ยวกับ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย ดังนี้ ด้านความรู้วิชาชีพมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เห็นว่าผู้บริหารควรมีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ในวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโรงเรียน ระเบียบ การวางแผนหลักสูตร การวัดผล ประเมินผล ด้านความสามารถในการบริหารงาน เห็นว่าผู้บริหารต้องมีการเรียนรู้และมี ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดโครงสร้าง การบริหารการกำหนดนโยบายและแผนงาน เป็นผู้ มีมนุษยสัมพันธ์อันดีและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านบุคลิกภาพ เห็นว่าผู้บริหารควร แต่งกายที่ เหมาะสมกับกาลเทศะควรเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และมีความกระฉับกระเฉง ตั้งตัวอยู่เสมอ ด้านความเป็นผู้นำมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เห็นว่าผู้บริหารมักจะดำเนินงานตามโรงเรียนเอกชนและ รัฐบาล รวมถึงการยึดรูปแบบการบริหาร จากโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครมหานครซึ่งอยู่ ภายใต้อำนาจกำกับดูแลของสำนักบริหารโรงเรียนเอกชน ครูจึงมีทัศนะส่วนใหญ่ว่าคุณลักษณะด้านนี้ ไม่มีความจำเป็นเท่ากับคุณลักษณะด้านอื่น ๆ

เมื่อพิจารณารายด้าน ผลการวิจัยพบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุดได้แก่ ด้าน วิชาการทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ มีความสามารถในการ พัฒนาหลักสูตรทางการศึกษาในรูปแบบใหม่ ๆ และมีความสามารถในการวางแผนจัดการการศึกษา (นรายุทธ โหมาศรีวัน, 2546, บทคัดย่อ) สอดคล้องกับ อภิวัฒน์ ภูไชยแสง (2542, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค้นคว้า เรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนโดยรวมและรายด้าน ตามขนาดโรงเรียนมี ทัศนะต่อคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับเห็น ด้วยมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาลำดับ ดังนี้ คุณลักษณะด้านวิชาการ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานและด้านบุคลิกภาพตามลำดับ

3. จากผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางการบริหารกับคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะและทักษะสูงในทุก ๆ ด้านและเป็นระดับคุณลักษณะและทักษะ ที่เอื้อต่อการปฏิรูปการศึกษา (สุวิมล ว่องวานิช, 2546, บทคัดย่อ) สอดคล้องกับกัญจนา วิจัยของ ณรงค์ องค์กรประเสริฐ (2549, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้นำของ ผู้บริหารสถานศึกษากับความผูกพันต่อองค์การโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าทักษะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมาก ความผูกพันต่อองค์การโรงเรียนของครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง

ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความผูกพันต่อองค์กรโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรีเขต 1 มีความสัมพันธ์กันในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทักษะทางการบริหารกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านมนุษยสัมพันธ์กับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านสังคมและชุมชนเป็นคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด และพบว่าคู่ที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด ได้แก่ ด้านความคิดรวบยอดกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านวิชาการ

จากผลการวิจัย พบว่าคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด คือ ด้านความคิดรวบยอดกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านวิชาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาไม่สามารถมองภาพองค์กรได้โดยรวม และไม่มีความเข้าใจในส่วนต่าง ๆ ขององค์กรขึ้นอยู่กับส่วนอื่น ๆ อย่างไร (จิราพิชญ์ ขวัญพรหม, 2546, 20) สอดคล้องกับ สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2548, 44-45) กล่าวถึงคุณลักษณะการเป็นผู้นำด้านวิชาการ ต้องจัดหลักสูตรพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีกลยุทธ์อย่างหลากหลายในการประเมินเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบูรณาการกิจกรรมในการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางการบริหารกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยเกี่ยวกับทักษะทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทักษะด้านความคิดรวบยอดมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับทักษะด้านนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการช่วยเหลือ รับฟังปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน อีกทั้งยังเป็นการลดข้อผิดพลาดหรือความขัดแย้งระหว่างผู้ร่วมงานได้เป็นอย่างดี และส่งผลที่ดีในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. จากการวิจัยพบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านวิชาการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และน้อยที่สุดคือ ด้านสังคมและชุมชนดังนั้นผู้บริหารควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชน เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและร่วมในโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อให้เกิดการร่วมมือกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

3. จากการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางการบริหารกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวกในระดับสูง โดยในภาพรวมคู่ที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุดคือ ทักษะทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความคิดรวบยอดกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านวิชาการ ดังนั้น ผู้บริหารควรเข้าใจในหน่วยงานที่ตนเองสังกัดในทุกลักษณะ ในทุกขั้นตอนอย่างละเอียด มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างในงานด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านวิชาการซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาและมุ่งเน้นพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับทักษะทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบเกี่ยวกับทักษะทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสถานศึกษาในด้านอื่น ๆ
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับทักษะทางการบริหารกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

แหล่งข้อมูลอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2542). *รายงานการวิจัยการสำรวจความเป็นไปได้ในการจัดกิจกรรมการ*

เรียนการสอนตามแนวการสอนของกรมวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : ครูสภา
ลาดพร้าว.

_____. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพมหานคร :
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*.
กรุงเทพมหานคร : ครูสภาลาดพร้าว.

_____. (2548). *ข้อเสนอยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงฯ.

จักรกริช บุญเดชและคณะ. (2545). *เส้นทางสู่ผู้บริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร :
องค์กรมหาชน ชเนเตอร์

จิราพิชญ์ ขวัญพรหม. (2546). *ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับผลการปฏิบัติงาน
วิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา*.

ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ณรงค์ องค์ประเสริฐ. (2549). *ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับ*

ความผูกพันต่อองค์การโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี

เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยบูรพา.

ธีระ รุญเจริญ. (2550). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษา.**

กรุงเทพมหานคร : แอล.ที.เพรส.

นรายุทธ โหมาศวิน. (2546). **คุณลักษณะผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามทฤษฎีของครู**

โรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มธนบุรีเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

บุญช่วย ศิริเกษ. (2540). **พฤติกรรมองค์การในการบริหารการศึกษา. เลย : มหาวิทยาลัยราชภัฏ เลย.**

บุญฤทธิ์ รุจิวงษ์ศิริกุล. (2551). **การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา**

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์.

พัทธพงศ์ จิระนคร. (2548). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารตามทฤษฎีของครูโรงเรียนเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.**

พรศักดิ์ จันทออ่อน. (2542). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็น**

ของครู อาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ไพบุลย์ สุขเจริญ. (2548). **การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา**

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทราเขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ. (2545). **การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร :**

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ศักดิ์ศรี สนจิตร์. (2549). **ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่**

การศึกษาเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์.

สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา. (2548). **คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพของ**

สถาบันพัฒนา ผู้บริหารการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. นนทบุรี : พิณรุฒ.

สมโชค ยินดีสุข. (2545). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของ**

ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานประถมศึกษา อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยบูรพา.

เสนาะ ดียาว. (2544). **การบริหารงานบุคคล. (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพมหานคร :**

อักษรสมัย.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. (2554). **ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาปีการศึกษา 2546**. กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานฯ.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541 ก). **ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหาร**. กรุงเทพมหานคร : พี.เอ.ลิฟวิ่ง.

_____. (2541). **เอกสารการบรรยายหลักสูตรการบริหารสถานศึกษาระดับสูง**. กรุงเทพมหานคร : ครูสภา

สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2550). **ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาเอกชน. บันทึกข้อความการจัดทำข้อมูล**. กรุงเทพมหานคร : กลุ่มงานนโยบายและแผน

สุวิมล ว่องวาณิช. (2542). **การสังเคราะห์เทคนิคที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นในวิทยานิพนธ์ของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อภิวัฒน์ ภูไชยแสง. (2542). **คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่พึงประสงค์ตามธรรมชาติของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดหนองคาย**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อรนุช นิยุตรานนท์. (2548). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทราเขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

Cronbach, L.J. (1984). *Essentials of Psychological testing Fourth Edition*. New York : Harper&Row.

Katz, A.R.(1974). *Skill of an Effective Administrator*. Harvard Business Review.

Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. Journal of Education and Psychological Measurement.